

Prof. Jaroslav Vostrý
(24. ledna 1931 – 18. března 2025)

V úterý 18. března 2025 zemřel ve věku devadesáti čtyř let prof. Jaroslav Vostrý, od roku 1993 člen správní rady Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“, od roku 2000 do roku 2016 její místopředseda. Prof. Vostrý byl velkou osobností českého divadla, dramaturg, dramatik, režisér, kritik, teoretik a pedagog, rektor a profesor AMU. V roce 1964 spoluzakládal Činoherní klub, který šéfoval do konce r. 1972 a v němž působil také jako autor divadelních textů a úspěšný režisér. V době normalizace musel pracovně opustit Prahu a působil jako režisér v mimopražských divadlech - v Ústí nad Labem, v Kladně,

Mladé Boleslavi a Pardubicích. V roce 1990 se do Činoherního klubu krátce vrátil. V červnu roku 1993 se stal rektorem Akademie múzických umění a zasloužil se o její proměnu se statusem univerzity. Na DAMU jeho zásluhou vznikla katedra teorie a kritiky, kterou v letech 1996–2001 též vedl. V rámci Ústavu dramatické a scénické tvorby (dnes Ústav teorie scénické tvorby), který založil v roce 2001, vedl řadu let i doktorské studium a vydával se svými spolupracovníky Disk – čtvrtletník pro studium dramatické a scénické tvorby. Na jeho stránkách formuloval principy scénologie – praktické a teoretické reflexe scénických projevů v každodenním životě i v umění. Na srdci mu ležela zejména budoucnost českého divadla a proto usiloval, aby Nadání podporovalo projekty mladých talentovaných divadelních umělců.

Důležitou součástí jeho životního zaměření byla teoretická a odborná činnost publikovaná v časopisech i v knižním formátu. K nejpozoruhodnější její části patřila teorie scénování. Neomezoval se jen na oblast divadla, ale teorii scénování se zabýval i v dalších oblastech, zejména ve výtvarném umění. Jeho myšlenky měly obecnější platnost a týkaly se různých oblastí kultury.

Své teoretické znalosti i praktické zkušenosti využíval také ve svých funkcích v Nadání Hlávkových, zejména při oceňování osobností české vědy, vzdělávání, kultury a umění i při jiných společenských akcích.

V roce 2016, ve kterém oslavil své 85. narozeniny rezignoval na své funkce v Nadání a jako důvod uváděl, že se ve svých aktivitách chce soustředit „... na činnost související s divadlem a zejména s AMU“. Ocenil také co pro něho působení v Nadání Hlávkových znamenalo a čím ho v teoretické a lidské rovině obohatilo.

Akademie múzických umění, Nadání Hlávkových i další pracoviště, na kterých působil si jeho osobnosti a díla velmi vážily. Na návrh Nadání a AMU byla prof. Jaroslavu Vostrému udělena Medaile Josefa Hlávky, kterou převzal 16. listopadu 2016. V předneseném laudatiu bylo mimo jiné řečeno: „Díky jeho doporučení získala podporu řada mladých divadelníků a mladých divadel. Neocenitelná byla jeho účast na diskusích o obecných problémech vztahu kultury a společnosti v nových podmínkách. Měli jsme příležitost sledovat a oceňovat také jeho teoretickou tvorbu, která inspirovala i v oblastech celospolečenských. Tradiční formulace politologů o dění na politické scéně, při promýšlení myšlenek prof. Vostrého dostávají nový a mnohem širší obsah. Ukazovalo se, jak mnohé hry i v politice se opakují i při nových inscenacích jen v nových kulisách a většinou s novými herci“.

I po ukončení svých funkcí v Nadání Hlávkových zůstal s Nadáním v kontaktu. Doporučoval řadu mladých studentů a absolventů, aby je Nadání v jejich tvůrčí činnosti podpořilo a literárně se k Nadání hlásil ještě v roce 2024.

Odchod prof. Vostrého je ztrátou pro divadelní vědu, vzdělávání studentů v oborech, kde působil, i pro Nadání Hlávkových. Jeho zásluhy o aktivní činnost Nadání v polistopadovém období by neměly být zapomenuty.